

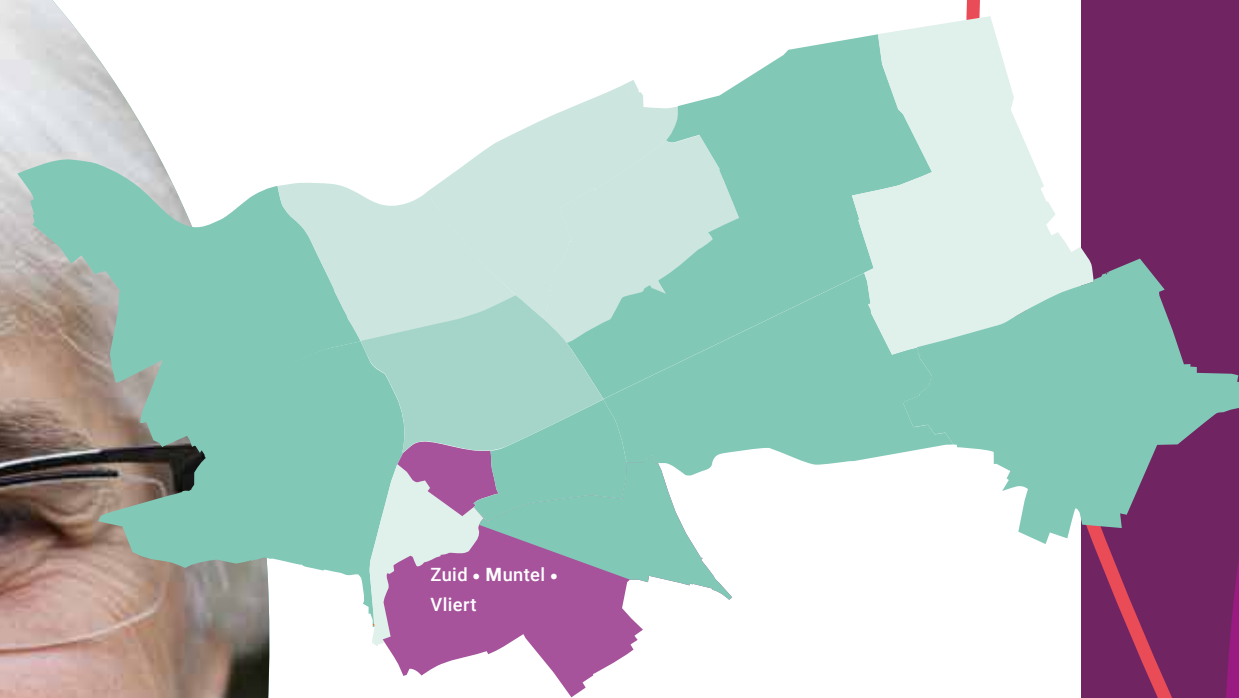
A photograph of a woman wearing a purple hijab and a young boy in a white shirt. They are both smiling and looking at each other. The woman is on the left, and the boy is on the right. A large white circle is overlaid on the bottom right of the image, containing text and a logo. A red curved line is also visible on the left side of the image.

Gebiedsplan 2025

Zuid - Muntel - Vliert - Orthenpoort

Farent
GEBIEDSTEAM
Zuid • Muntel • Vliert • Orthenpoort

Colofon

Titel: Gebiedsplan 2025 - Zuid, Muntel, Vliert, Orthenpoort

Publicatiedatum: December 2024

Uitgave door: Farent Sociaal Werk

Auteurs: Saskia Hordijk en Ellen Huinink

Vormgeving: VisionArt Creatie & Communicatie

Om het gebiedsplan effectief en transparant te maken, hebben we gebruik gemaakt van kwalitatieve input en kwantitatieve data. De kwalitatieve data komen vanuit de ervaringen en belevingen van medewerkers van Farent, gemeente 's-Hertogenbosch, GGD, MEE en Jongerenwerk073. In twee ontwerpsessies hebben we met elkaar de sterke en minder sterke punten opgehaald en focus aangebracht. De kwantitatieve data zijn beschikbaar gesteld door de gemeente 's-Hertogenbosch, die met medewerking van Remo van Boerdonk zijn geanalyseerd. Deze gegevens vormen de basis van dit gebiedsplan. Gebruik deze kwalitatieve en kwantitatieve data als basis voor gezamenlijke initiatieven en onderbouwde besluitvorming in de uitvoeringsplannen.

De data die in dit plan wordt gebruikt, is beschikbaar voor raadpleging via de netwerkcoördinator van het gebied.

Copyright: © 2024 Farent Sociaal Werk.

Fotografie: Shutterstock

Samen maken wij de wijk sterker!

Inhoudsopgave

1. Kenmerken van het gebied	4
2. Het verhaal	6
3. Krachten en kansen	7
4. Impact/effort matrix	9
5. Focus 2025 – een analyse	11
6. Tenslotte	12

Kenmerken van het gebied/ de wijken: kwantitatief (data)

	Wijken	
	Muntel/Vliert	Zuidoost
Buurtscore (nee/nooit = 0 ja/zeker = 100)		
Voldoende sociale contacten	80,1	84
Eenzaam of alleen voelen	29,7	25,5
Moeite met rondkomen	16,3	16,8
Voelt zich medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid	73,9	72,9
Schaalscore		
Sociale cohesie	6,6	6,2
Rapportcijfer		
Contact met buurtbewoners	7,0	6,8
Gezond leven	7,6	7,4
Gelukkig zijn	7,5	7,4
Percentages		
Kan voor hulp terecht bij bekenden	79%	76%
Huishouden met laag inkomen	5%	6%
Huishoudens met bijstandsuitkering	7%	8%
Doet wel eens vrijwilligerswerk	38%	39%
Afgelopen 12 maanden actief in de buurt geweest	34%	31%
Mantelzorgers	13%	13%

Wijk/ buurt	aantal inwoners totaal	% inwoners 0-3 jaar	% inwoners 4-11	% inwoners 12-17	% inwoners 18-24	% inwoners 25-39	% inwoners 40-54	% inwoners 55-64	% inwoners 65-74	% inwoners 75-84	% inwoners >85	% sociale huurwoningen	% inwoners geboren buiten Nederland	% inwoners geboren buiten Europa
0202 Zuid	3989	3%	5%	5%	5%	16%	15%	15%	15%	15%	7%	20%	8%	5%
0203 Bazeldonk	1577	3%	5%	5%	8%	29%	19%	14%	11%	5%	1%	66%	19%	14%
0205 Gestelse Buurt	1038	5%	8%	5%	10%	25%	20%	14%	8%	4%	1%	82%	22%	18%
0207 De Meerendonk	584	7%	20%	5%	6%	27%	25%	3%	5%	3%	0%	42%	11%	8%
0401 De Muntel	3045	3%	6%	5%	12%	25%	20%	13%	11%	4%	1%	50%	14%	10%
0402 De Vliert	3377	5%	7%	6%	9%	24%	17%	13%	11%	6%	1%	33%	12%	9%
0403 Orthenpoort	668	4%	7%	4%	11%	40%	17%	7%	6%	3%	0%	38%	13%	9%

Het verhaal van Zuid, Muntel, Vliert en Orthenpoort

In het hart van 's-Hertogenbosch ligt een uniek stadsdeel, bestaande uit de Muntel, Vliert, Orthenpoort en Zuidoost. Dit gebied, ten noorden van de binnenstad, combineert een rijke geschiedenis met een levendige gemeenschap en diverse bewoners. Ondanks sterke vrijwilligersinitiatieven en sociale samenhang kent elke wijk zijn eigen uitdagingen en kansen.

Zuidoost heeft een hechte "ons kent ons"-mentaliteit. Hoewel dit de sociale structuur versterkt, kan het ook belemmerend werken: hulpvragen blijven verborgen uit trots of angst voor stigma. Bovengemiddeld hebben huishoudens in de buurten Bazeldonk en Gestelse Buurt een bijstandsuitkering en geven aan dat ze bovengemiddeld moeilijk kunnen rondkomen. Inwoners van deze buurten geven een lager rapportcijfer over gezond leven en gelukkig zijn.

De Muntel staat bekend om zijn saamhorigheid, maar er zijn onzichtbare grenzen. Hoger opgeleiden, druk met werk en gezin, hebben soms weinig oog voor kwetsbare gezinnen. Initiatieven zoals "De Hobbel" brengen mensen samen, maar niet iedereen voelt zich betrokken.

De Vliert wordt vaak gezien als zelfstandig en zelfredzaam. Toch blijven hulpvragen van bewoners soms onzichtbaar door een gebrek aan durf om steun te vragen.

Orthenpoort is divers, met studenten, vluchtelingen en daklozen. Door oppervlakkige contacten en een gevoel van anonimiteit ontbreekt vaak echte saamhorigheid.

Bewoners van de Muntel en de Vliert zijn tevreden over hun woonomgeving. In Orthenpoort zijn groenvoorziening en parkeerruimte aandachtspunten, maar ook hier ziet men verbetering. De wijken kennen sterke vrijwilligersinitiatieven en de onderlinge verbinding tussen inwoners is goed. De gemeenschap is krachtig en bewoners komen voor zichzelf op.

Gestelse Buurt Werkt

In de Gestelse Buurt is het programma "Gestelse Buurt Werkt" opgezet om de leefbaarheid en veiligheid te verbeteren. Gemeente, politie, BrabantWonen en Farent werken samen om armoede aan te pakken, talentontwikkeling te stimuleren en werkgelegenheid te creëren. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen Farent en Weener XL, die bewoners begeleiden naar passend werk, rekening houdend met hun persoonlijke situatie en ambities.

Asielzoekerscentrum op Zuid

In Den Bosch-Zuid is een asielzoekerscentrum (AZC) gevestigd in het voormalige Mövenpick Hotel op Pettelaarpark, waar 250 asielzoekers worden opgevangen. Daarnaast zijn er plannen voor een tweede locatie op het terrein van de Kruithoorn aan de Poeldonkweg, met ruimte voor 350 asielzoekers. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot zorgen en discussies onder omwonenden, met name in de Gestelse Buurt, over de impact op de wijk.

Voorzieningen en Natuur

Het stadsdeel biedt diverse voorzieningen, waaronder winkelcentra die de dagelijkse behoeften van bewoners vervullen. Daarnaast grenst het gebied aan het natuurgebied het Bossche Broek, wat bewoners de mogelijkheid biedt om te genieten van groene ruimtes en recreatie in de natuur.

De verschillen binnen en tussen wijken vormen uitdagingen, maar ook kansen. Maatwerk, vertrouwen en luisteren naar bewoners zijn cruciaal om verbinding en sociale cohesie te versterken. Kleine, haalbare stappen bieden de beste aanpak.

Krachten en kansen van Zuid, Muntel, Vliert en Orthenpoort

We werken met elkaar vanuit de basisopdracht van de gemeente 's-Hertogenbosch:

We willen dat alle inwoners van 's-Hertogenbosch hun talenten kunnen ontplooiën, gezond kunnen leven en indien nodig op een eenvoudige manier een beroep kunnen doen op hulp en ondersteuning die nabij en vrij toegankelijk is zonder beschikking. De basisondersteuning draagt bij aan de versterking van de sociale structuur door inwoners en informele organisaties te ondersteunen bij het organiseren van activiteiten en onderlinge hulp. Daarnaast organiseert de basisondersteuning zelf laagdrempelige activiteiten en hulp in buurten en wijken, in buurtcentra en op scholen, zodat inwoners hun talenten kunnen ontwikkelen en zoveel mogelijk naar vermogen mee kunnen doen aan de samenleving. Hiermee ondersteunt de basisondersteuning de beweging van individuele hulp naar collectieve ondersteuning.

- Hierin worden 5 thema's genoemd:
1. Talent ontplooiën
 2. Gezond leven
 3. Hulp, nabij en eenvoudig
 4. Versterken sociale structuur
 5. Van individueel naar collectief

Op basis van deze thema's hebben we in twee sessies de sterke en minder sterke punten van het gebied opgehaald. Of wel de krachten en de kansen:

Kracht

Kans

3

	Kracht	Kans
Talent ontplooiën	<p>Initiatieven zoals De Guido en activiteiten die jong en oud samenbrengen, vormen een krachtige motor voor talentontwikkeling in de wijken.</p> <p>De wijken beschikken over een sterke vrijwilligersbasis, met betrokken inwoners die actief bijdragen aan de leefbaarheid.</p>	<p>Het organiseren van cursussen en workshops die zowel jonge als oudere doelgroepen aanspreken, biedt verdere mogelijkheden om de aanwezige talenten te ontwikkelen en gemeenschapsgevoel te versterken. Hoewel de wijk al beschikt over initiatieven gericht op een gezonde leefstijl, is er behoefte aan programma's die groepen in kwetsbare posities zoals vluchtelingen en daklozen beter betrekken.</p>
Gezond leven	<p>Inwoners dragen actief bij aan een dementievriendelijke gemeenschap.</p> <p>Er zijn al sportactiviteiten en bewustwordingscampagnes die een gezonde leefstijl stimuleren.</p>	<p>Versterk de focus op preventie, zoals het bevorderen van stoppen-met-roken-programma's en gezond eten.</p> <p>De eenzaamheid onder ouderen kan worden verminderd door toegankelijke ontmoetingsplekken te creëren.</p>
Hulp, eenvoudig en nabij	<p>Professionals zoals gezinscoaches en wijkverpleegkundigen worden gewaardeerd om hun toegankelijkheid en betrouwbaarheid. Hun laagdrempelige aanpak via Farent en open gebiedsteams geven inwoners een gevoel van nabijheid en veiligheid.</p>	<p>Het versterken van fysieke ontmoetingsplekken, zoals buurthuizen en locaties zoals Zuiderschans, kan de verbinding met gebiedsteams verder verstevigen. Hoewel de fysieke locaties van groot belang blijven, kan digitale ondersteuning een aanvullende rol spelen in het bereiken van sociaal geïsoleerde bewoners.</p>
Versterken sociale structuur	<p>In Zuid en Gestelse Buurt speelt de "ons kent ons"-mentaliteit een belangrijke rol in het creëren van natuurlijke netwerken.</p> <p>Veel actieve buurtinitiatieven, zoals De Hobbel en vrijwilligers op Taxandria plein.</p>	<p>Door proactieve outreach, bijvoorbeeld via gezinscoaches, kunnen bewoners worden gestimuleerd om eerder hulp te vragen of deel te nemen aan activiteiten. Dit helpt om situaties te voorkomen waarin problemen escaleren.</p> <p>Stimuleer gezamenlijke activiteiten om eilandjes en losstaande groepen te verbinden.</p>
Van individueel naar collectief	<p>Succesvolle collectieve initiatieven zoals kookgroepen en lunchbijeenkomsten.</p> <p>Betrokken sleutelfiguren en actieve vrijwilligers.</p>	<p>Breid collectieve activiteiten uit, met aandacht voor opvoedondersteuning en spelinloop.</p> <p>Richt je op programma's die inwoners met gedeelde interesses verbinden.</p>

Impact/effort matrix

Om met elkaar te kunnen bepalen waar we gaan beginnen, waar we de focus op leggen, hebben we de impact/effort matrix ingevuld. Op deze manier zie je waar we het beste kunnen beginnen, namelijk met datgene dat weinig moeite kost, maar een hoge impact heeft.

	Hoge impact		
Weinig moeite	<p>We investeren in kennisuitwisseling over thema's zoals LVB/ASS/mensen met een beperking: Meer begrip en kennis over deze doelgroepen zorgt voor betere ondersteuning en inclusie in de wijk.</p>	<p>We sluiten aan bij en ondersteunen initiatieven die talenten stimuleren: Door talenten te erkennen en te benutten, versterken we persoonlijke groei en gemeenschapszin.</p>	Veel moeite
	<p>We gaan in kaart brengen wie op welke plek een ingang heeft: Een helder overzicht van contacten vergroot de effectiviteit van samenwerking en maakt snel schakelen mogelijk.</p>	<p>We gaan meer activiteiten in de Zuiderschans ontwikkelen en deze als ontmoetingsplek benutten: Een centrale ontmoetingsplek vergroot sociale betrokkenheid en biedt ruimte voor ontmoeting en ondersteuning.</p>	
	<p>We gaan de samenwerking tussen bestaande initiatieven en partners faciliteren: Door krachten te bundelen, vergroten we de impact en voorkomen we dubbel werk.</p>	<p>We gaan in kaart brengen wat er bij de jeugd speelt en waar ze behoefte aan hebben: Door jongeren te betrekken en serieus te nemen, creëren we draagvlak en kansen voor hun ontwikkeling.</p>	
	<p>We gaan meer activiteiten ontwikkelen en aanbieden: Hoewel dit tijd en middelen kost, is het belangrijk om een breed aanbod te blijven bieden om verschillende doelgroepen te betrekken.</p>	<p>We blijven mensen met dezelfde interesses aan elkaar verbinden: Dit stimuleert duurzame netwerken en versterkt sociale cohesie.</p>	
	<p>We blijven investeren in fysieke zichtbaarheid van professionals en sleutelfiguren: Zichtbaarheid zorgt voor vertrouwen en toegankelijkheid, waardoor inwoners sneller hulp of samenwerking zoeken.</p>	<p>We creëren een inclusieve leefomgeving: We zorgen voor passende ondersteuning en toegankelijkheid, zodat mensen met een beperking volwaardig kunnen meedoen.</p>	
	<p>We blijven in contact met de inwoners. We blijven oprecht interesse tonen en hen ondersteunen: Een sterke vertrouwensband is de basis voor effectieve samenwerking en actieve participatie.</p>		
	Geen	Geen	
	Lage impact		

Focus 2025 - een analyse

Uit een analyse van de kwantitatieve gegevens en de kwalitatieve input op basis van belevingen en ervaringen in de wijken, komen een aantal punten die in 2025 aandacht behoeven:

Sociale cohesie versterken en barrières verminderen. Stimuleer verbinding tussen verschillende bewonersgroepen, met name in wijken waar onzichtbare grenzen en eilandvorming een rol spelen, zoals De Vliert en Zuidoost.

- **Kwantitatief:** Sociale cohesie scoort gemiddeld in Muntel/Vliert (6,6), maar in Zuidoost ligt dat lager (6,2). Dit suggereert dat er potentie is voor verbetering, met name in Zuidoost. Tegelijkertijd voelen de bewoners in Muntel/Vliert zich wel medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid (73,9 uit de 100 punten), wat kansen biedt voor initiatieven.
- **Kwalitatief:** Eilandvorming en segregatie worden als belangrijke obstakels ervaren, vooral tussen hoger opgeleiden en kwetsbare gezinnen in De Muntel en anonieme contacten in Orthenpoort. Het gebrek aan ontmoetingsplekken speelt hierin een rol.

Hulpvragen zichtbaar maken en ondersteuning verlagen. Zorg voor proactieve outreach en stimuleer bewustwording over beschikbare hulp, met name in De Vliert en Zuidoost.

- **Kwantitatief:** Het percentage huishoudens met bijstandsuitkeringen is relatief laag (7-8%), en 76-79% van de bewoners kan voor hulp terecht bij bekenden. Dit suggereert een beeld van zelfredzaamheid.
- **Kwalitatief:** Verborgen hulpvragen blijven een belangrijk thema. Bewoners durven of weten vaak niet om hulp te vragen, waardoor problemen onzichtbaar blijven. Dit geldt vooral in De Vliert, waar weinig hulpaanvragen worden geregistreerd.

Gezondheidsprogramma's uitbreiden voor kwetsbare groepen. Introduceer programma's die zich richten op specifieke doelgroepen zoals ouderen, vluchtelingen en daklozen om de drempel voor deelname te verlagen.

- **Kwantitatief:** Gezond leven scoort hoog in zowel Muntel/Vliert (7,7) als Zuidoost (7,4).
- **Kwalitatief:** Eenzaamheid en gezondheidsproblemen worden sterk geassocieerd met een gebrek aan toegankelijke ontmoetingsplekken en specifieke ondersteuning voor kwetsbare groepen.

Vrijwilligerswerk en gemeenschapsactiviteiten versterken. Breid activiteiten uit die de betrokkenheid van bewoners vergroten en diversiteit binnen groepen bevorderen.

- **Kwantitatief:** 38-39% van de bewoners doet vrijwilligerswerk, en 31-37% is actief in de buurt. Dit toont een sterke basis voor betrokkenheid.
- **Kwalitatief:** Ondanks de betrokkenheid blijft er een gevoel van isolatie en een gebrek aan inclusieve activiteiten, vooral in De Vliert en Zuidoost. De initiatieven moeten beter aansluiten bij de behoeften van diverse groepen.

Intergenerationele en inclusieve ontmoetingen stimuleren. Creëer activiteiten die bewoners van verschillende generaties en achtergronden samenbrengen om polarisatie en segregatie tegen te gaan.

- **Kwantitatief:** Contact met buurtbewoners wordt redelijk gewaardeerd (7,2 in Muntel/Vliert en 6,8 in Zuidoost).
- **Kwalitatief:** Polarisation en het gevoel van afzondering tussen verschillende generaties en culturele groepen worden als barrières genoemd voor een inclusieve gemeenschap.

Tenslotte

Dit plan is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid opgesteld, ondanks dat het onder tijdsdruk is gemaakt. In de volgende stappen in het proces is nog voldoende mogelijkheid om ieders mening te horen en te verwerken in de uitvoeringsplannen.

Proces gebieds- en uitvoeringsplannen

November 2024:

- Medewerkersbijeenkomst: ophalen huidige situatie van de wijken als input voor het verhaal van het gebied
- Ontwerpsessie gebiedsplan: krachten, kansen en focus van een gebied als input voor de gebiedsplannen

December 2024:

- Conceptversie naar deelnemers en lectoraat Fontys ter controle
- 19 december: plan is klaar

Eerste kwartaal 2025

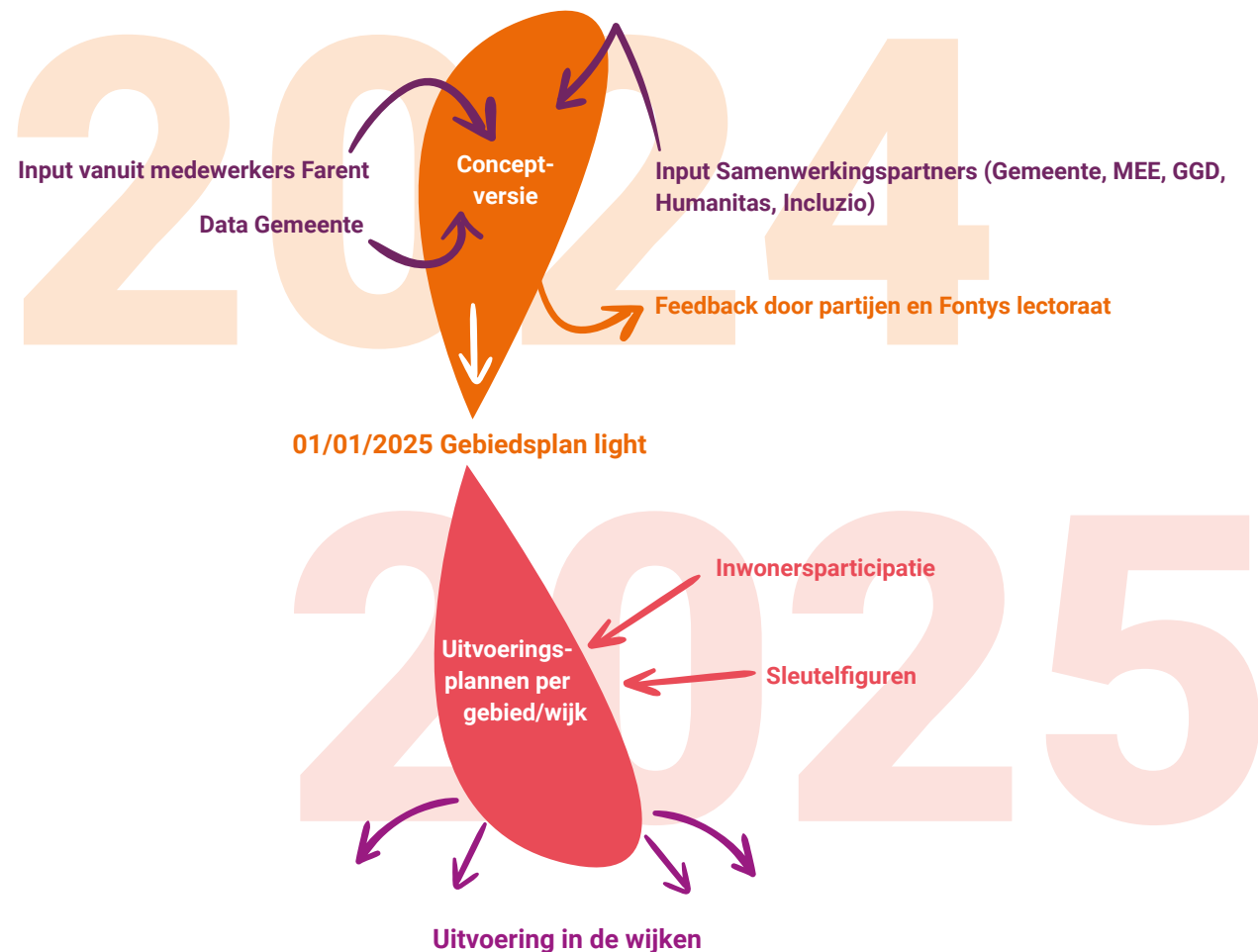
- Uitvoeringsplannen maken
- Gebiedsplan kan op kleine onderdelen aangescherpt worden en wordt dan vastgesteld voor heel 2025
- Uitvoeringsplannen worden elk kwartaal geëvalueerd en bijgesteld volgens de PDCA-cyclus

Q3 2025

- Start verzamelen data voor gebiedsplannen 2026

Q4 2025

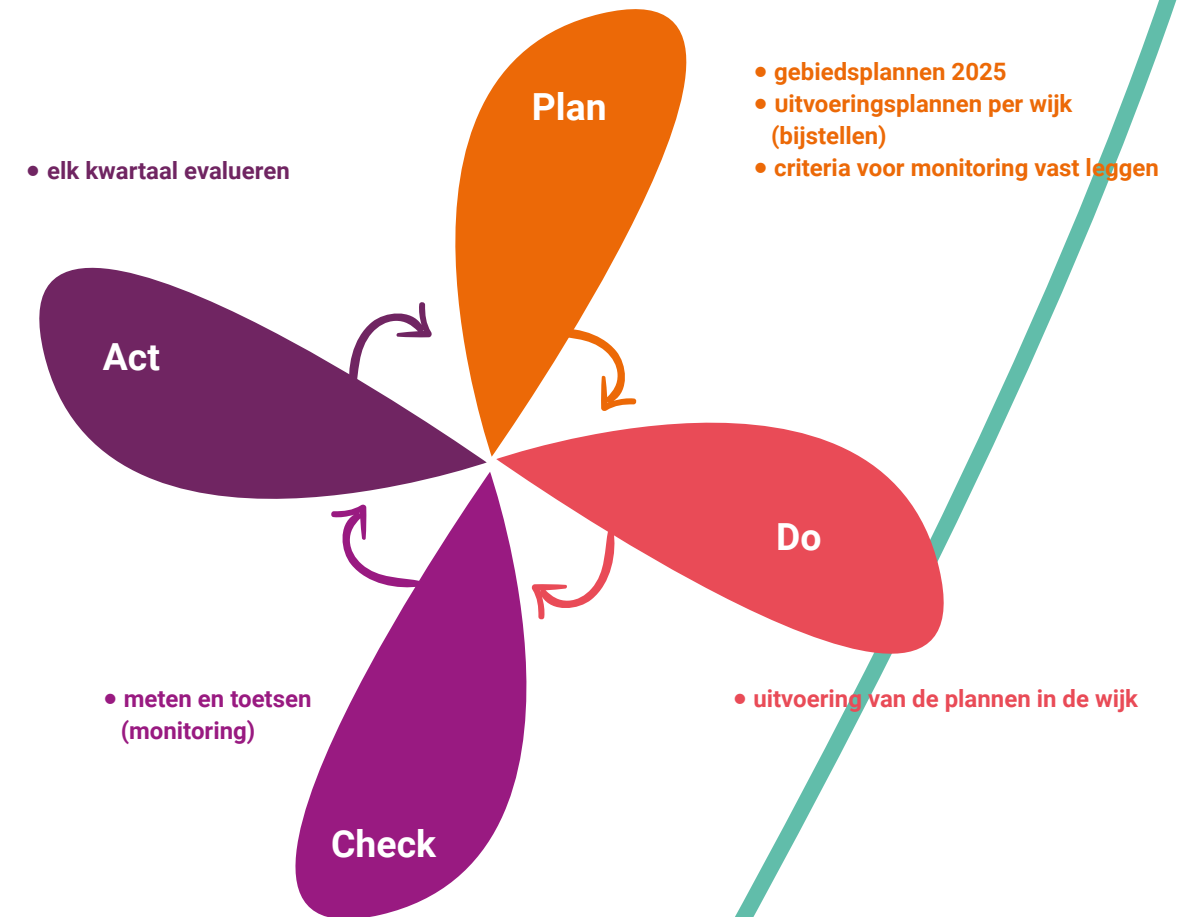
- Vormgeven gebiedsplannen 2026

Uitvoeringsplannen

Naast dit gebiedsplan, dat een globaal beeld van het gebied geeft en de focuspunten waar we in 2025 gezamenlijk aan gaan werken, zal de nadruk in de uitvoering op de uitvoeringsplannen komen te liggen. In dit plan wordt samen met inwoners en belangrijke partners de vraag beantwoord hoe het gebiedsplan in de wijken ten uitvoering komt. Dit vraagt om een nauwkeuring proces, waarbij iedereen gehoord wordt en duidelijke afspraken gemaakt worden.

Het gebiedsplan is voor 2025 vastgesteld. Het uitvoeringsplan wordt elk kwartaal geëvalueerd en bijgesteld.

Advies inhoud uitvoeringsplannen

Bekijk de kwantitatieve data en vergelijk deze met de kwalitatieve verhalen, ervaringen en belevingen: wat valt op, waar zitten de overeenkomsten en verschillen en welke leefgebieden verdienen aandacht?

Beschrijf dit in een uitvoeringsplan met de elementen:

- Urgentie: Waarom is het belangrijk dat dit aangepakt, uitgevoerd, veranderd wordt?
- Bereik: Wie bereik je met de plannen, wie profiteert van de aanpak, hoe ga je dit monitoren?
- Haalbaarheid: Hoe zorg je ervoor dat de plannen ook realistisch zijn en uitgevoerd kunnen worden?

088 - 023 75 00
www.farent.nl